

Lubuski Urząd Wojewódzki
w Gorzowie Wielkopolskim
ul. Jagiellończyka 8
66-400 Gorzów Wlkp.

Gorzów Wlkp., 14 czerwca 2024 r.

Nasz znak: GN-I.7533.17.2024.IPią
Sprawę prowadzi: Izabela Piątek
Telefon: 95 7851 709
e-mail: izabela.piatek@lubuskie.uw.gov.pl

Dotyczy: stwierdzenia nabycia przez Powiat Żarski z mocy prawa z dniem 1 stycznia 1999 r. prawa własności nieruchomości wchodzącej w skład drogi powiatowej nr 1098F, oznaczonej nr działki 352/1 o pow. 0,0061 ha, położonej w obrębie Tuplice, gmina Tuplice (KW nr ***).*

DECYZJA

Stwierdzam nabycie przez Powiat Żarski z mocy prawa z dniem 1 stycznia 1999 r. prawa własności działki gruntu zajętej pod drogę publiczną (droga powiatowa nr 1098F) położonej w obrębie Tuplice, gmina Tuplice, oznaczonej nr 352/1 o pow. 0,0061 ha.

UZASADNIENIE

Wnioskiem z 28 lutego 2024 r., znak: WIGN.6824.22.2024 Starosta Żarski zwrócił się do Wojewody Lubuskiego o stwierdzenie nabycia z mocy prawa z dniem 1 stycznia 1999 r. przez Powiat Żarski - w trybie art. 73 ustawy reformującej – nieruchomości (o pow. 0,0061 ha) położonej w obrębie Tuplice, gmina Tuplice, stanowiącej w tej dacie własność *** oraz *** (obecnie małżeństwa *** i *** ***) zajętej pod drogę powiatową nr 1098F.

Wojewoda Lubuski rozpatrując sprawę stwierdził, co następuje.

Zgodnie z art. 73 ust. 1 i 3 ustawy reformującej, nieruchomości pozostające w dniu 31 grudnia 1998 r. we władaniu Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego, nie stanowiące ich własności, a zajęte pod drogi publiczne, z dniem 1 stycznia 1999 r. stają się z mocy prawa własnością Skarbu Państwa lub właściwych jednostek samorządu terytorialnego za odszkodowaniem. Podstawą do ujawnienia w księdze wieczystej przejścia na własność Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego nieruchomości, o których mowa w ust. 1, jest ostateczna decyzja wojewody.

W powołanym przepisie wskazano zatem na trzy przesłanki warunkujące uwłaszczenie podmiotów publicznoprawnych w nieruchomości, które musiały być spełnione w dniu 31 grudnia 1998 r.:

1. brak tytułu własności Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego do gruntu zajętego pod drogę,
2. zajęcie gruntu pod drogę publiczną,
3. władanie gruntem przez Skarb Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego.

Podkreślić należy, że ww. przesłanki muszą być spełnione łącznie, a niespełnienie chociażby jednej z nich wyklucza możliwość nabycia nieruchomości przez Skarb Państwa lub właściwą jednostkę samorządu terytorialnego w tym trybie.

Przepis art. 73 ustawy reformującej ma charakter wyłączeniowy i dotyczy sytuacji, gdy w dniu 31 grudnia 1998 r. prawo własności było uregulowane na rzecz innych podmiotów prawnych niż Skarb Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego, przy istnieniu publicznego władztwa nad nieruchomością. Stosując ten przepis organ bada wyłącznie spełnienie przesłanek w nim wymienionych na dzień 31 grudnia 1998 r.

Zgodnie z uproszczonym wypisem z rejestru gruntów Starosty Żarskiego według stanu na dzień 31 grudnia 1998 r. właścicielami przedmiotowej nieruchomości byli *** oraz ***.

Z księgi wieczystej nr *** prowadzonej dla przedmiotowej nieruchomości wynika, iż jej właścicielami jest małżeństwo *** i *** *** (podstawa nabycia: umowa sprzedaż z 18 października 2010 r., nr ***).

Powyższe oznacza, iż w rzeczony dacie 31 grudnia 1998 r. przedmiotowy grunt nie stanowił własności Skarbu Państwa ani jednostki samorządu terytorialnego.

Kolejną przesłanką z art. 73 ustawy reformującej jest zajęcie nieruchomości pod drogę publiczną.

Zgodnie z art. 1 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2024 r., poz. 320) – zwanej dalej: u.d.p., również w brzmieniu obowiązującym w dniu 31 grudnia 1998 r., drogą publiczną jest droga zaliczona na podstawie tej ustawy do jednej z kategorii dróg, z której może korzystać każdy, zgodnie z jej przeznaczeniem, z ograniczeniami i wyjątkami określonymi w tej ustawie lub innych przepisach szczególnych.

Z przepisu tego wynika, że nie każda droga spełniająca funkcję ciągu komunikacyjnego może być uznana za drogę publiczną. Aby droga zyskała taki status musi być zaliczona w trybie przewidzianym u.d.p. do jednej z kategorii dróg publicznych, tj. krajowej, wojewódzkiej, powiatowej lub gminnej.

Droga nr 49501 relacji: Koło – Datyń – Brody – Gręzawa – Tuplice w dniu 31 grudnia 1998 r. stanowiła drogę wojewódzką.

Zgodnie z art. 103 ustawy reformującej:

1. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, do dnia 31 października 1998 r., wykaz dróg krajowych i wojewódzkich,
2. dotychczasowe drogi gminne oraz lokalne miejskie stają się z dniem 1 stycznia 1999 r. drogami gminnymi,
3. z dniem 1 stycznia 1999 r. dotychczasowe drogi krajowe i wojewódzkie, nie wymienione w ust. 1, stają się drogami powiatowymi,
4. zarząd drogi powiatowej lub wojewódzkiej, który przejął właściwe drogi, jest następcą prawnym dotychczasowego zarządu drogi. Przepis art. 49 ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami stosuje się odpowiednio.
5. następcą prawnym dotychczasowego zarządu drogi publicznej wstępuje w jego prawa i obowiązki, w szczególności wynikające z zawartych umów i porozumień oraz decyzji administracyjnych.

Droga nr 49501 relacji: Koło – Datyń – Brody – Gręzawa – Tuplice nie została wymieniona w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 15 grudnia 1998 r. w sprawie ustalenia wykazu dróg krajowych i wojewódzkich (Dz. U. Nr 160, poz. 1071), w związku z czym stała się drogą powiatową.

Natomiast zgodnie z uchwałą Nr 28/278/2003 Zarządu Województwa Lubuskiego z 20 maja 2003 r. w sprawie nadania numerów drogom powiatowym i gminnym, drodze nr 49501 nadano nr 1098F.

Wskazać przy tym należy, iż przestrzenny zasięg działania art. 73 ust. 1 ustawy reformującej w odniesieniu do zajęcia nieruchomości pod drogę publiczną determinowany jest możliwością zakwalifikowania danego stanu faktycznego z dnia 31 grudnia 1998 r. do definicji pasa drogowego (art. 4 ust. 1 pkt 1 u.d.p. w brzmieniu obowiązującym w dniu 31 grudnia 1998 r.), jako urządzenia technicznego, stanowiącego zorganizowaną całość funkcjonalną, podporządkowaną utrzymaniu i eksploatacji ciągów ruchu pojazdów i pieszych.

O przestrzennych granicach zajęcia nieruchomości pod drogę publiczną rozstrzyga zatem stan jej urządzenia w dniu 31 grudnia 1998 r., bądź sposób korzystania z niej. W przypadku dróg publicznych od dawna istniejących, granice zajęcia pod drogę odpowiadają granicom jej urządzenia w ramach normatywnie zdefiniowanego pasa drogowego, a więc jezdnie wraz z pobocznymi, zatokami, ciągami dla pieszych, rowami odwadniającymi i pasem izolacyjnym.

W celu potwierdzenia spełnienia powyższej przesłanki wnioskodawca przedłożył:

1. pismo Urzędu Gminy Tuplice z 27 lutego 2024 r. znak: GKPII.6727.30.2024.KK, w którym podano, iż zgodnie z ostatnio obowiązującym miejscowym planem ogólnym zagospodarowania przestrzennego Gminy Tuplice – zmianą miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego Gminy Tuplice, uchwalonym Uchwałą Rady Gminy w Tuplicach nr VII/26/94 z 2 grudnia 1994 r., wg stanu na dzień 31 grudnia 1998 r. (planie obowiązującym do 31 grudnia 2003 r.) m.in. przedmiotowa działka zlokalizowana była na terenie oznaczonym jako działki drogowe (układ komunikacyjny), które zgodnie z zapisami ww. PZP, podlegają pracom utrzymaniowym lub ewentualnym korektom – poszerzeniom i wzmocnieniom nawierzchni;
2. dwa oświadczenia z 2 marca 1990 r. *** oraz ***, w których wyrażają zgodę na nieodpłatne przekazanie gruntów działki nr 352/1 o pow. 0,0018 ha, klasa BR-V z przeznaczeniem pod modernizację drogi wojewódzkiej nr 501 w Tuplicach przy ul. Świerczewskiego.

Powyższe potwierdza, że przesłanka dotycząca zajęcia nieruchomości pod drogę publiczną w dniu 31 grudnia 1998 r. również została spełniona.

Kolejną z przesłanek zastosowania art. 73 ustawy reformującej jest przesłanka władztwa publicznoprawnego.

Władanie nieruchomością to dokonywanie określonego rodzaju czynności faktycznych z zakresu prawa publicznego, względem nieruchomości przez Skarb Państwa lub jednostkę samorządu terytorialnego, poprzez swoje jednostki organizacyjne (stationes fisci). Wskazać należy przy tym, iż do spełnienia omawianej przesłanki nie jest konieczne udowodnienie przez podmiot publicznoprawny posiadania nieruchomości (w rozumieniu przepisów Kodeksu cywilnego), a jedynie wykazanie faktycznego władania nią, nawet wbrew woli jej właściciela.

Władztwo publicznoprawne nad przedmiotową nieruchomością potwierdzają:

1. protokół zdawczo - odbiorczy spisany 30 grudnia 1998 r. pomiędzy Dyrektorem Naczelnym Okręgu Dróg Publicznych w Zielonej Górze a Zarządem Powiatu Żary, wraz z załącznikiem nr 1 – wykazem dróg, na podstawie którego przekazano Zarządowi Powiatu Żarskiego m. in. przedmiotową drogę nr 49501;
2. porozumienie z 24 grudnia 1998 r. pomiędzy Naczelnym Dyrektorem Okręgu Dróg Publicznych w Zielonej Górze a Zarządem Powiatu w Żarach;
3. dwa oświadczenia z 2 marca 1990 r. *** oraz ***, w którym wyrażają zgodę na nieodpłatne przekazanie gruntów działki nr 352/1 o pow. 0,0018 ha, klasa BR-V z przeznaczeniem pod modernizację drogi wojewódzkiej nr 501 w Tuplicach przy ul. Świerczewskiego.

Jak już wyżej wskazano, zgodnie z art. 103 ust. 5 ustawy reformującej następcą prawny dotychczasowego zarządu drogi publicznej wstępuje w jego prawa i obowiązki, w szczególności wynikające z zawartych umów i porozumień oraz decyzji administracyjnych.

W tym miejscu należy podkreślić, że ww. protokół zdawczo - odbiorczy sporządzono według stanu na dzień 31 grudnia 1998 r., na podstawie rozporządzenia Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 14 grudnia 1998 r. w sprawie dostosowania organizacji dykcji okręgowych dróg publicznych oraz będących ich częściami zarządów drogowych i drogowej służby liniowej do organizacji administracji publicznej określonej przepisami o reformie administracji publicznej (Dz. U. Nr 156, poz. 1027).

Przedmiotowy protokół jest dokumentem urzędowym w rozumieniu art. 76 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 572) - zwanej dalej: k.p.a., określającym stan władania mieniem Skarbu Państwa przez jednostki organizacyjne przejmowane z dniem 1 stycznia 1999 r. przez właściwe jednostki samorządu terytorialnego (por. uchwała NSA z 10.04 2006 r. sygn. akt I OPS 5/05, wyrok WSA w Warszawie z 22.07.2014 r. sygn. akt I SA/Wa 2154/13, wyrok NSA z 12.05.2015 r. sygn. akt I OSK 2160/13).

Uzupełniająco wskazać należy, że władztwo publicznoprawne dotyczy całego odcinka drogi, a nie poszczególnych działek gruntu. Trudno bowiem uznać, że istnieje możliwość wykazania dokonywania czynności związanych z utrzymaniem drogi publicznej tylko w stosunku do konkretnych działek.

Mając na uwadze powyższe należy stwierdzić, że wszystkie trzy przesłanki wynikające z art. 73 ust. 1 ustawy reformującej zostały w niniejszej sprawie spełnione.

Tutejszy organ prowadził niniejsze postępowanie zgodnie z ogólnymi przepisami wynikającymi z art. 7, 77 § 1, 80 i 107 k.p.a. Przed wydaniem decyzji, stosownie do art. 10 § 1 k.p.a. umożliwiono stronom zapoznanie się z aktami sprawy i wypowiedzenie się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań. Strony z tego prawa nie skorzystały.

Mając powyższe na uwadze należało stwierdzić jak w sentencji.

Ostateczna decyzja o stwierdzeniu nabycia prawa własności nieruchomości stanowi podstawę do wpisu w księdze wieczystej oraz ewidencji gruntów i budynków.

Pouczenie

Od niniejszej decyzji strony mają prawo wniesienia odwołania do Ministra Rozwoju i Technologii w Warszawie za pośrednictwem Wojewody Lubuskiego, w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia.

Przed upływem ww. terminu strony mogą zrzec się prawa do wniesienia odwołania. Z dniem doręczenia Wojewodzie Lubuskiemu oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna, czego skutkiem jest brak możliwości jej zaskarżenia do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego.

Podstawa prawna

* art. 73 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 13 października 1998 r. Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną (Dz. U. Nr 133, poz. 872, z późn. zm.) – zwanej: ustawą reformującą.

Z up. WOJEWODY LUBUSKIEGO

Grzegorz Dłubek
Dyrektor

Wydziału Gospodarki Nieruchomościami
/podpisano elektronicznie/

Niniejsza decyzja po nadaniu klauzuli ostateczności jest przeznaczona do dokonywania wpisów w księdze wieczystej.

Otrzymują (adresy w aktach sprawy):

1. Powiatowy Zarząd Dróg w Żarach
2. Zarząd Powiatu Żarskiego (+dec. ost.)
3. Pan ***
4. Pani ***
5. Strony postępowania w drodze obwieszczenia (art. 49 k.p.a.)
6. Sąd Rejonowy w Żarach, V Wydział Ksiąg Wieczystych (+dec. ost.)
7. Starostwo Powiatowe w Żarach
Ewidencja Gruntów i Budynków (+dec. ost.)